

ОСОБЛИВОСТІ ІМПРЕСІОНІЗМУ НА ПРИКЛАДАХ ТВОРІВ БЕРТИ МОРІЗО

Бухарова Л. Д.

Науковий керівник – канд. філос. наук, доц. Коваленко Е. А.
Харківський національний університет радіоелектроніки
(61166, Харків, пр. Науки 14, каф. українознавства, тел.:(057)702-14-98)
E-mail: d_us@ukr.net

The given work is devoted to the development of the European art in women's artwork in various directions, in particular, study of the prominent French artist Berthe Morisot as the outstanding representative of The Impressionism in the late 19th century.

Актуальність роботи пояснюється тим, що попри активне дослідження імпресіонізму у живописі, творчість жінок-художниць та їх роль в історії, здається багатьом незаслужено забутою, а роботи – недооціненими. Звідси й випливає необхідність дослідити діяльність видатних представниць цього напрямку мистецтва.

Метою роботи є дослідження імпресіоністського стилю в роботах французької художниці Берти Морізо.

Розглядаючи характерні ознаки імпресіонізму, можна сказати, що художники прагнули передати у своїх творах безпосереднє враження від середовища, що їх оточувало, і передовсім від сучасного міста з його рухливим, імпульсивним, різноманітним життям; від пейзажу з його швидкоплинністю, мінливістю, барвистістю. Ці враження вони втілювали в своїх творах, створюючи в живописі ілюзію світла й повітря, розкладаючи основні кольори спектра і починаючи писати чистим кольором, не змішуючи його на палітрі, використовуючи оптичне прийняття ока, що на певній відстані зливає окремі мазки в єдиний живописний образ.

Відома французька художниця Берта Морізо походила з сім'ї державного чиновника, будучи онукою Жана-Оноре Фрагонара (1732–1806), знаменитого живописця епохи рококо. Вона отримала прекрасну освіту, в тому числі і в галузі мистецтва. У юнацтві батьки погодилися віддати її на навчання в приватну художню майстерню Каміля Коро. У 23 роки Берта професійно володіла академічною технікою живопису, регулярно відправляла свої роботи на виставки. Знайомство з Едуардом Мане, а потім і іншими художниками, які пишуть в новій, незвичній манері, різко змінило її світосприйняття і творчість. Незважаючи на класичну художню освіту і любов до її робіт офіційного Салону, Берта після зустрічі з Мане переходить від класицизму до імпресіонізму і починає виставляти свої роботи в салонах неприйнятих на той час більшістю суспільства. Однак, хотілося б зазначити, що до першої виставки

імпресіоністів її роботи відбиралися для виставок в Паризькому салоні шість разів, в цьому сенсі художниця була успішнішою навіть за Едуарда Мане. Також Берта прийшла до імпресіонізму раніше, ніж інші французькі митці. Так наприклад, вже у 1864 році, коли Мане щосили писав портрети в іспанському стилі в темних тонах, у неї були світлі роботи на пленері.

У цілому стиль Морізо відображає всі віяння імпресіонізму, але й має ряд специфічних, самобутніх рис:

- одним з найбільш частих сюжетів у творчості Берти Морізо були портрети дітей, на той момент мало хто писав їх;
- серед сцен з життя, домінують сцени материнства;
- на багатьох роботах вона не повністю зафарбовує край полотна, але тим самим її твори виглядають легше і іноді нагадують ескізи;
- вона пише невластиві для жінок того часу чоловічі сюжети – пейзажі, урбаністичні мотиви.

Публіка сприйняла живопис Берти Морізо напрочуд тепло. Навіть чоловіки-колеги заздрили її успіху. Воно й не дивно: сюжети картин Морізо – світлі, сімейні, затишні – позбавлені найменшого негативу. Люди, яким не вистачало відчуття спокою, щастя, розкупували твори художниці в одну мить. Сама Берта частину зароблених грошей віддавала «справжнім художникам» – які тягнули жебрацьке існування.

Формально роботи Морізо можна порівнювати з портретами, написаними П'єром Ренуаром, Едуардом Мане або Клодом Моне. Проте в портретах, створених жінками-художницями більше теплоти, емоційності, тонкощів і розуміння людської душі. Особливо це стосується зображень матерів і дітей.

У двадцятому столітті Морізо призабули, її вважали другорядним художником, а не одним з лідерів імпресіонізму, хоча Берта брала участь в семи з восьми виставок імпресіоністів (пропустивши одну через вагітність), а останню виставку 1886 роки взагалі організовувала сама.

Наостанок слід зазначити, що новий інтерес до Берти Морізо в останні роки йде на хвилі фемінізму, як до першої жінки імпресіоністки. Але творчість її набагато важливіша того рівня, про який зазначалося вище. Її стиль (як ранній, так і пізній) легко пізнаваний, вона створила свій особливий світ і залишила важливий слід у європейському і світовому мистецтві.

Література

Гаман Р. Імпресіонізм в мистецтві і житті. М, 1935. 179 с